

ezért át is irányítanak ipari területre, ezentúl ott álljam meg a helyem. És ez mikortól lenne, kérdezte anyám, akit leginkább ez látszott izgatni. Elsejétől, vágta rá apám, de valahogy úgy, mintha mellékes dolgokról beszélgetnék a fontosak helyett. De mégis, hol kéne megállnod a helyed? Mivel szervezőtitkárként megbuktam, elég lesz nekem egy beosztotti állás valami gyárban. Anyám ujjongva kiáltott fel, ugye itt, Pesten? Apám kelletlenül bólintott. És ezt ilyen savanyú képpel mondd? Vedd már észre, hogy teljesítették, amit kértél. Elsejétől úgy fogunk élni, mint egy igazi család! Apám arcáról még nem oszlott el a megbántottság felhője. Látod, fakadt ki panaszosan, ez volt az, amit éreztem, ettől féltem, lenullázták az egész itt töltött éveimet! Anyám bosszankodva kiabált rá, de itthon leszel, és az a fontos! Apámban szemlátomást lassan érlelődött meg a felismerés, hogy ami történik, tulajdonképp jó. Aztán mégis derengeni kezdett az arcán egy bizonytalan és hitetlenkedő mosoly. Légy szíves, örülj már te is egy kicsit, kérlelte anyám, és odalépett hozzám homlokon csókolta. Én a helyedben hálát rebegnék Szent Antalnak, hogy ennyire jól intézte a dolgot! Ekkor villant fel apám szemében a csibészes fény, ami jelezni szokta, hogy kezd hatni rá a világ eszén való túljárás mámora. A rosseb imádkozik Szent Antalhoz, méltatlankodott felénk kacsintva, mikor itt ez a helyre kis házikrucifix! Úgy illik, hogy a kidöntött párja helyett is neki mondjak köszönetet! A valaha beléidegződött mozdulattal keresztet vetett nagyanyám szerzeménye előtt, majd vigyorogva azt suttogetta, jót tettél velünk Jesszuskám, örökké áldott legyen a neved.

MÉHES KÁROLY

Kézfogás a svéd királlyal

Egyedül apámnak árultam el, hogy svéd vagyok.

Megmagyarázni még nem tudom, csak érzem, a legmélyebb valómban, hogy svéd vagyok. Jelentsen ez bármit is.

Apám általában mindig viccel, de néha mégis nagyon oda tud figyelni arra, amit mondok. És megérteni. Hogy a mondás csak a felszín, szavak, de a többi..., az több.

És akkor most mi lesz?, kérdezte komolyan. Túl komolyan, most szinte jobb lett volna, ha odabök néhány szóval.

Egy svédhez kell hozzámennem, és Svédországban fogok élni, feleltem.

Basszus, mondta, mert már nem óvatoskodunk nem gyereknek való szavakkal.

Mért nem vagy inkább portugál?

Ez a vita már tart köztünk egy ideje.

Úgy két éve döbbsentem rá, mennyire kívánom a hideget. A szelet. Az esőt. A didergést. Az ősznél is őszebbet. Apám csak a fejét csóválta. Ó, a nagy kánikulajongó, aki már augusztus elején siránkozik, hogy jön az ősz, vége mindennek, nem érdemes tovább élni.

Egy svéd férj, hümmentett. Világítótorony-őr? Rénszarvasvadász?

Favágó, feleltem rögvest.

Mert egy osztálytársamtól hallottam, hogy valami rokona hozzám ment egy erdélyi manushoz, kiköltöztek Svédországba, és az ember ott favágóként dolgozik. Az erdő mélyén laknak, a rokon lány szüli a gyerekeket sorra, az erdélyi meg vágja a fákat.

Beleszédültem, hogy ez milyen jó lehet.

De egy igazi, egy svéd favágóval. Csakis.

Favágó, hümmentett apám.

Vártam, most jön majd a jó vicces csattanó. De nem jött.

Úgy vagyok svéd, hogy közben nem akarok nem magyar lenni. Illetve, a svédségem csöppet sem nemzeti érzés. Még csak nem is szimpátia. A kék és sárga színeket nem szeretem jobban, mint a pirosat, a fehéret és a zöldet. Vízfestékkel a körömöt kifestettem már így is, úgy is.

Ám a szürkét igencsak komálom.

Emellett, hívság-e vagy valamiféle hóbortosság csupán, imádom az aranyat és az ezüstöt.

Csillogás és elmosódás.

Szívesen veszem, ha szép időben elvisznek ide-oda, már csak a társaság kedvéért is. Apámmal versenyeznünk, ki tud murisabb megjegyzéseket tenni egy-egy botladozó gyalogosra, tolakodó autósra. Te parókás elefánt! Nyálfejű! Moss fogat spenóttal!, és hasonló elmésségeket rikoltoztunk, leginkább egymásnak, és remekül utaztunk.

Mindezt jó időben.

De ha beköszönt a hideg, a köd és a nyirok, egyedül akarok menni.

Esőben

Hóban.

Jégben.

Felveszem az esőkabátomat, sárga színű orkáncalapomat, és megyek. Nem számít, hogy a város másik sarkában van az úszóedzés vagy a könyvtár. Szívesen ácsorgok a buszmegállóban, miközben csapkod a szél. Fázom, de ez csöppet sem gyötrő fázás, hanem fázási ajándék. Nemesítő fázás, a didergésem a lélek apró rezdülései.

Mert már tudom, hogy ilyen is van.

Nem leszek beteg, nem lütyög az orrom, és ha néha kicsit reszel is a torkom, csak azért, mert egyedül létemben is beszélek. Vagyis magamban, némán, de a szám nyitva, aztán ha tényleg meg kell szólalnom, ebbe a világba tartozó szavakkal, jobb, ha megköszörülöm a torkomat.

Apám néha élém tesz egy újságcikket, amiben Svédországról írnak, vagy csak úgy, minden különösebb szándék vagy felhang nélkül megjegyzi, Bezzeg a svédek...

Svédnek lenni ugyanolyan tudatlan létállapot, mint magyarnak lenni.

Amikor apám megkérdezte, Na, ki most a király?, persze, nem tudtam. Aztán jót röhögünk rajta, milyen hülye név a Károly Gusztáv. Apám azzal tetézte, Szép vezetőknév az a Tizenhatodik!

Tudom, hogy Stockholm a főváros, de nem érdekel. Úgy képzelem, hogy valahol messze, sokkal északabbra lehet igazán svéd valaki. Kibogarásztam egy Norsjö nevű városkát. Na, az.

Elképzeltem, hogy az osztálytársnőm rokona is Norsjöben lakik. Magát Norsjöt úgy látom magam előtt, mint néhány, színes faházakból álló utcácskát, közöttük egy fehér tornyú templommal. Lehet, hogy a favágóék nem is erdőben élnek, hanem inkább Norsjöben. A lány kilenc gyereket szül a favágótól. Óvodás koromban kilenc gyereket akartam és hozzá két férjet. Mármint egyszerre, mert nem tudtam választani két nagycsoportos Balázs közül. De ez elég rég volt, akkor még nem voltam svéd. Apám azóta is a kilenc gyerekkel húz, főképp, hogy az évek teltevel egyre fogyatkozott a vállalt gyerekállományom. Manapság, ha még megkérdezi, nagy bölcsen csak annyit felelek, Majd meglátjuk. Óvatosabb lettem, magamból kiindulva. Mi van, ha svédországi gyerekeim egy nap rádöbbennek, hogy portugálok, ahogy apám óhajtotta volna.

Nem mintha ez tragédia lenne. Inkább jó, ha valaki tudja magáról, hogy kicsoda-micsoda.

Érdekes, hogy ezekben a kérdő szócskákban mennyire dominál a *csoda*.

Apám azt mondta, hogy ismert egy embert, aki majdnem olyan volt, mint én. Egy francia fiúról van szó, aki szép, kétszázötven éves házban élt a pezsgőjéről híres vidéken, és mégsem volt boldog. Mert ő is a hidegbe vágyott. Valami keményebbre, nyersebbre. Valami átfogóbbra, most ez a szó jutott eszembe, saját tapasztalatból. Grönlandot akarta, a jég országát, ahová aztán sosem költözött el, legalábbis apám nem tud róla, hogy akár csak látogatóba járt volna ott.

Nem rossz az a Grönland, de. Amióta hallottam apám régi barátjának történetét, sokat töprengek rajta. Tetszik, mégis túl végletesnek tartom. Ha jégtáblák között akarnék élni, akkor egy mélyhűtőbe is beköltözhetnék. Grönland, állítják, amúgy elolvad. Jége lehűti a Golf-áramlatot, és elég hideg lesz Európában.

Megjött a tömény, harapnivaló ős.

Ma végig gyalog mentem a zeneiskolába. Az eső zuhogott, és bár tengerészkapomat rendesen felkötöttem, olyan szél kerekedett, hogy másodpercenként vágta az arcomba az esőcseppeket. Ösztönösen összegörnyedtem kissé, majd rögtön kihúztam magam, hogy minél inkább érezzem a csapkodó esőt. Ami úgy táncolt körbe, mintha ugyanúgy örülne nekem, mint amennyire én örültem neki. A lábam fájtt kissé, ám biztos voltam benne, nincs jobb szer a bajomra, mint az eső. Ahogy bandukolok, lépésről lépésre jobban érzem magam, mert eső esik rám, csak rám, ez az én esőm.

Azt képzelem, valami ősi, hideget-szerető gén bújlik bennem, ami aktivizálódott.

Az is lehet, hogy mazochista vagyok. Csak úgy. Mert nem bánom, ha szenvednem kell. Egyáltalán nem arra vágyom, hogy bármi is fájjon, de a szenvedés mint lelkiállapot már-már vonz.

Ezt még nem meséltem el senkinek.

A fázás például. Azt hiszem, szét tudok választani már érzéseket. A fázás, a didergés nem a fázás és a didergés miatt jó, hanem az ennél magasabb szinten lévő szenvedés teszi vonzóvá. A jeges utca. Elesni. Nem a fájás miatt, mert nem is biztos, hogy fájna, vagy ha mégis, azt messze jobbá teszi, hogy fekszem a jégen, és mintha magamhoz ölelném a telet és a hidegséget.

Minden rajzomon ott van egy fenyő és a hozzá tartozó hegy.
Ez csak most tűnt fel.

Olvastam valahol a lélekvándorlásról.

Apám szerint, ha innen nézzük a dolgot, két oka lehet, hogy a szívem Svédországba húz. Vagy valamiféle elintézetlen ügyem maradt egy előző életemből. Vagy egyszerűen csak annyira jó volt ott élnem, hogy visszavágyódom.

De hát ez az igazság, nem is kell sokat okoskodni felette.

Elképzelem sokszor, valahol messze lévő tengerpartra utazom. Ami annyira északon van, hogy még a tenger is befagy. Egyszerűen oda kell menjek, ellenőrizni, hogy ott van-e a sorsom.

*

Zsebemben a negyvenhat évvel ezelőtt abbamaradt füzetemmel keltem útra. Az utolsó mondat úgy hangzott, direkt leírom még egyszer, de mennyire más írással, hogy Egyszerűen oda kell menjek, ellenőrizni, hogy ott van-e a sorsom.

Ez történik most.

Már az sem véletlen tán, hogy ugyan beutaztam a fél világot, legalábbis sose gondoltam volna, hogy eljutok Japánba és Argentínába – Svédországban még sosem voltam.

Azért, mert ide nem jöhettek csak úgy. Három napos kongresszusra vagy városnézésre.

Az a tizenkét éves lányka azt akarta tudni, itt van-e a sorsa.

Én is csak erre vagyok kíváncsi.

Hiába, hogy ennyi idősen gondolhatnám, a sorsom már megszövődött a párkák fonalából.

Nem érdekes az életem. Nagyon csúf dolog ez sok emberrel szemben, akiket úgy lehet összefoglalni, hogy a családom (dehogy kilenc gyerek!), de Svédország szempontjából mindez nem számít. Nincs közük hozzá, nem is volt, nem is lehetett, mert nem adtam rá lehetőséget.

Csak én vagyok és Svédország van.

Norsjö.

Észak jó.

Itt vagyok.

Egyet nem sütöttem ki jól annak idején, amikor Norsjöt kiválasztottam. Nem a tengerparton van. Túlságosan is a sűrű fenyőerdők jártak a képzeletemben. Pedig micsoda megérkezés lett volna egy csattogó vitorlájú hajó fedélzetén, vagy ha nem is vitorlással, legalább egy már nem túl új komp vagy vízibusz hozott volna, ami a hullámokon hánykolódva fut be a kikötőbe.

Ám Norsjöben nincs kikötő.

Norsjöben semmi nincs, és ez benne a jó.

Ami messze nem jelenti azt, hogy az a kislány semmire sem vágyott, de még azt sem, hogy *a* semmire vágyott volna. Mert valószínűleg megvan minden, ami Norsjöhöz kell, az pedig nem katedrálisokban, de még csak nem is faragott gerendájú fatemplomokban mérhető.

Október elsején a busz egy olyan falucska közepén tett ki, amelyet valaha elképzelttem. Fagypont körüli hőmérséklet lehetett, valamiféle jeges dara hullt az arcomba, amikor felnéztem az égre.

Érzelemmentes akartam maradni. Nem egy régi álmot teljesítek be, hanem egy svéd lány, még ha asszonymak is mondanák, hazajött.

De ahogy egyszer apámnak magyaráztam, az érzélem nem ugyanaz, mint a hangulat, az érzelmeket ki lehet iktatni, a hangulatot nem.

Mennyire megmaradt bennem néhány efféle mondat, hallom a hangom, ahogy mondom. És ma sem mosolygok rajta. Igazam volt.

Egon fogadóházában foglaltam szállást. Csak azt kellett kitalálnom, hogy jobbra vagy balra, mert egy panzió csakis a főutcán lehet. Azt szerettem volna, ha Egon magas, kese hajú, fából faragott arcú férfi. Tudom, hogy favágóról ábrándoztam, de ennyi módosítás talán belefér.

Aztán kiderült, hogy az alapító Egon már nem él, és a panzió igazából egy nagyobbacska családi ház tetőterében kialakított három lyuk.

Mindegy.

Másnap reggel kinyitottam az ablakot. Minden fehér volt már, és arra gondoltam, hogy az a tó, ami a közelben derengett, hamarosan befagy, és akkor majd korcsolyázhatok. Amikor apám valaha azzal nyaggatott, hogy Na, ha megérkezel majd, mit csinálsz?, mindig azt feleltem, kimegyek a hótengerbe, és addig kóborlok magamban, amíg csak a lábam bírja. Mélyeket szívok a jegesen metsző levegőből, és így, mint kis injekciós tűk szúrásai által, be leszek oltva svédnek.

Tizenkét évesen azt hajtogattam, hogy egyre csak öregszem. Fájt minden tagom, a szemem romlott, a fülem csengett, és úgy éreztem, rohamosan gyengül a memóriám. Skizofrénnak képzeltem magam, és csak minimális mértékben azért, mert jól hangzott. Egy nap mindezt úgy foglaltam össze, Úgy érzem magam, mint egy ötvenhat éves. Nem tudom, mért ez a szám jutott eszembe, mindenesetre elképesztő időbeli távlatnak tűnt.

Ötvennyolc évesen kihajoltam az ablakon, és beszívtam az éltető svéd levegőt.

Összefoglaltam magamban: özvegy, visszavonult pénzügyi szakember vagyok, a címem Storgatan, Norsjö, Svédország. Évtizedes lappangás után most válok végérvényesen svéddé. Szép lassan. Vagy ki tudja, lehet, hogy ripsz-ropsz. Nem tudom, mindez mit jelent, megnyugvást vagy boldogságot, tényleg egyféle hazatérést vagy mindennek ellenére elveszést.

A háziasszony, Agata, pontosan olyan, mint a Bergman-filmek vidéki nőalakjai. Magas, kissé tenyeres-talpas, a bőre tejfehér, kontyba tűzött haja őszes szőke, nem festi. Tud angolul, de nem jól, vagy csak beszélni nem szeret túlzottan. Tisztáztuk,

hogy alapvetően azt eszem, amit maguknak is főznek, nincsenek különös igényeim. Ez érezhetően megkönnyebbülést jelentett a számára, még el is mosolyodott, úgy mondta, Azért, ha megkíván valamit, csak szóljon.

Akkor komorult el újfent, amikor érdeklődésére, meddig maradok, annyit feleltem csak, Nem tudom. Lehet, hogy örökre.

Kicsit méricskél, bolond vagyok-e, netán viccelek, de feltételezem, ez utóbbi nagyobb bűnnek számított volna, mert az örökkével sosem viccelünk.

A tizenkét éves lányka terve szerint kimentem a határba. Nagy hó nem esett, csak a dara, és a hideg sem volt megveszekedett, de azért megfelelt. Végigsiettem az utcákon. Egy-egy férfi tekintetét kaptam el, próbáltam felmérni, megismerszik-e a favágó bármiről is, ha nincs a kezében szekerce vagy fűrész.

Elhaladtam a főutca épületei előtt, a templom előtt, és egykettőre a legközelebbi tavacska partján baktattam. Feltámadt a szél, kergette a darát a part menti főveny táncikáló szálai között. A fény viszont jeges volt. Ha valamitől, akkor ettől borzongtam meg. Kezd feltolulni a régi érzés, miért volt jó fázni. Csak túlokoskodni nem akarom. Miérteket gyártani, és pláne nem válaszokat a miértekre.

A gáton ment egy ember kismotorral. Tisztán láttam, egy fejsze volt a hátára szíjazva.

Ugyanúgy feküdtem az ágyban, mint sok évtizeden át annyiszor, valami miatt álmatlanul. Ám egyszer csak melegség öntött el, mert rá kellett jöjjenek, hogy ez az egész az álom, minden pillanatban, álmatlanul is az álom az életem. A patchwork ágyterítő melege alatt most a tópart hódarás fővenyét éreztem. Az öröm, ami a borzongás miatt töltött el, egy másik borzongásba csapott át. A borzongásburkok ugyanúgy öleltek körbe, mint a vastag ágyterítő alatt a két vékonyabb pléd, amit Agatától enyhe csodálkozástól kísérve kaptam.

Hiszen melegek még az éjszakák, mondta, és ritkás szemöldöke majdnem a haja tövéig szaladt fel.

A harmadik napon, még az ágyban, azon töprengtem, mi következik.

Apáca lettem egy Svédország nevű kolostorban? Elvégre a régi, favágós fejleményre nem nagyon számíthatok. Apám már biztos felhívott volna, Vágjátok már?, nagyjából ennyit kérdezne. De nem hívhat.

Reggeli közben érkezett meg Signe, Agata sógornője, a néhai Egon húga. Szerdánként csokis tortát sütnek, muris a neve, *kladdkaka*. Ezt viszik az esti asszonykörbe.

Signe, akármilyen furcsa, szinte fekete hajú, és bár egykorú lehet velünk, egy ősz hajszála sincsen. Lehetne portugál. Apám örülne, ha elmesélném, hogy ugyan itt vagyok a jeges Norsjöben, de portugálok vesznek körül.

Signe, mintha tényleg valamiféle délies életvidámság szorult volna belé, nyílt érdeklődéssel és már-már harsány kíváncsisággal kezdett el faggatni, ki s mi vagyok. Az, hogy Magyarországról jöttem, nem is derült ki rögtön, ám amikor mégis, Signe Agatára meredt.

Carl Barsson nem magyar?, kérdezte.

Aki az anyját...?, meredt rá Agata.

Hirtelen svédre váltottak, néhány gyors mondat hangzott el. Agata aztán megint angolul folytatta.

Carl nemrég került be a szociális házba. A mopedgyárban dolgozott mostanáig, csak volt az a csúnya balesete.

Én onnan tudom, hogy magyar, mondta Signe, mert Jonas kollégája volt annak idején. Nem igazán jöttek ki, és otthon csak úgy emlegette, hogy Az a szarházi magyar.

A két nő összenézett, és szinte egyszerre vonták fel a vállukat. Ebben benne volt, hogy ezt tán nem kellett volna elmondani, mint ahogy az is, hogy az élet már csak ilyen, mit van mit tenni.

Igazából bármit elmondhattak, ha svédül mondják.

Itt állok, én a svéd, és egy kukkot sem értek belőle.

Nem tudom, akarok-e találkozni a norsjöi magyarral. Aki esetleg tényleg kellemetlen munkatárs volt a mopedgyárban. Aki egy szociális házban él. Aki vélhetőleg egy cseppet sem vágyik egy másik magyarra, ha egyszer idáig menekült.

A nők elcsöndesedtek, még a „portugál” is halkabban folytatta, mostantól svédül. Azért amikor elkészült, megkínáltak a *kladdkakából*. Semmi különös, leginkább kakaós piskótához hasonlítható, csak tömöttebb, fujtöbb kissé.

Signe megkérdezte, mi a tipikus magyar süti. A somlói galuska ugrott be, de úgy véltem, nem kezdem el magyarázni nekik, inkább azt mondtam, a rétes. A *strudl*, ismételtettem abban a hitben, hogy tudniuk kell, mi az.

Strudl, mondták ők is, és bizonytalanul bólintottak. Nem kérdezték, milyen és miként készül.

A szobámban a neten ellenőriztem, mik a leghíresebb magyar sütemények. Az oldal, ami feljött, előbb arra figyelmeztetett, hogy sütitet tartalmaz. A dobostorta állt a rangsor élén, de a somlói galuska következett utána.

Nagyon rég süllyedtem álmomban.

Ráadásul ez jó süllyedés volt, ha nem is lubickolós, de tudatos, azzal az érzéssel, hogy ez a süllyedés kell, célirányos, tehát hasznos.

Holott nem érzékelttem a honnan-hovát. Nem Nörsjöből süllyedtem Magyarországra, sem ötvennyolc évesből tizenkét évensé.

Valószínűleg a magam mélységeibe merültem alá végképp.

Hogy amikor azt mondom ezentúl, hogy Arányi Zsófia vagyok, ne jelentsen semmi egyebet, csak engem.

Arányi Zsófia vagyok, mondom magyarul a Nygatanon lévő szociális ház kávézó-jába kigurított férfinak.

Lassan néz fel rám, aztán így marad.

Szép, mondja sokára.

Micsoda?

Hát hogy így betoppan.

Kedvem lenne azt felelni, Erre jártam..., de inkább várok.

Bársony Károly a nevem. Persze, svédesen használom. Carl Barsson. Elvégre, és itt felnevet, vékony, reszelős hangon, svéd vagyok, vagy mi a csuda.

Megint vár, míg megkérdezi, Ha már benézett, nem iszunk egy kávét?

A háttérben, a kávézó pultján, ugyanúgy, mint Egon panziójában, egy nagydarab asszony tésztát gyúr. Magyar társalgásunkra a keze megáll, és kíváncsian és némiképp gyanakodva pislog felénk. Bársony Károly tőle kér kávét. Aztán amikor elének tette a két csészét, csak a fejét csóválja.

Mennyi ismerkedési oldalon csalinkáztam, szédítettem és hívtam magyar hölgyeket, mondta aztán.

És?, kérdezem.

Megnézték, hol tanyázom, meg nyilván a pofámat is, és rögtön eltűntek. Maga meg betoppan. A semmiből.

Tiltakozni akarok a „semmiből” ellen, de csak annyit bökök ki, Negyvenhat éve lettem svéd. Azért jöttem, hogy ellenőrizzem, milyen is az.

Már folyamatosan nulla fok alatt maradt a hőmérséklet, és alig három órára világosodott ki tizenegy tájt. A szikrázó havas táj, amiben önfeledten futnom kellett volna, gyakorlatilag nem létezik.

Agata közölte, hogy mostantól hét hónapon át fagyni fog, és a tökéletes éjszaka is hamarosan beköszönt. Tény, nem lesz koromsötét, mert a fénymorzsalékok visszaverődnek a havon. És majd látható lesz az északi fény, az aurora borealis. Agata szerint hangja is van, bár ezt csak egyes kiválasztottak hallják. Neki még sosem volt hozzá szerencséje, de nem is bánja.

Négy kávét ittunk meg eddig Bársony Károllyal.

Négy kávényi történetet hallottam.

Az anyja ötvenhatban szökött át a határon. Nem a szovjetek meg a rendszer elől menekült, hanem apja szigora elől. Tizenkilenc évesen teherbe esett, és mivel nem tudta, mit kezdjen magával, úgy döntött, majd nevelgeti a gyermekét, bárhol a világban. És az jó lesz, mert semmi egyéb nem számít. Hát útra kelt, és a bécsi Rotschild Kórházban eltöltött három hét után a Svéd Vöröskereszt elvitte Uppsalába. Ötvenhét májusában ott született meg a fia.

Ilyen, amikor kicsit alaposabban ismerkedni kezdek Svédországgal.

A szociális házból ma visszakísértem Károlyt az Eriksgatan 4. szám alatt álló sárga házikójába. Egyben kiköltöztem Egon panziójából, mert máától én viselem Károly gondját, amíg kell. Úgy érte, míg felépül és tud majd önállóan közlekedni. A mopedgyárban egy rosszul rögzített fedél miatt zuhant be az aknába, és csúnyán összetörte magát. Négy műtéte volt eddig, sajnos a jobb csípője nem akar helyre jönni. A szociális házból minden nap eljön majd Marta vagy Emma segíteni, legalábbis eleinte.

Károlynak a földszinten rendeztük be a lakosztályát, én, akárcsak Agatánál, az emeleten lakom.

Éjfél utáni csönd van. Leóvakodom, ki, az utcára. Fülelem, hátha az aurora borealis sűg valamit.

Sűgnia kell.

Erőltetem, hogy halljak legalább egy ismerős, kissé csúfondáros, mégis meleg hangot.

Na, hát lett egy svéded, Zsófikám. Gratulálok. Ne bánd, hogy nem favágó. Az már gyanúsan tökéletes lenne.

A homlokomat a hófalnak nyomom, úgy felelem félhangosan az északi fénynek.

Ugyan már, én voltam az, aki annyi éven át favágó munkát végeztem.

Az, hogy svéd vagyok, számomra ősrégi história. Nem is nagyon beszélek róla szívesen, annyira egyértelmű. Mintha azt magyaráznám aprólékosan, hogyan veszem a levegőt, kezdve ott, hogy az orromon és nem, teszem azt, a fülemben.

Bár Károly teljesen másképp látja. Szerinte meddő igyekezet minden, míg kezem nem fogok a királlyal és nincs Volvóm.

Az anyja a mostani király akkoriban uralkodó nagyapja, Gusztáv Adolf miatt nevezte el csecsemőjét Károly után Gusztávnak is, mit sem tudva arról, hogy a jövőben király Károly Gusztáv lesz. Mindig azt mondta, bár inkább csak ugratás-képp, hogy egy szép napon mennek majd a királyi palotába, és megköszöni a királynak, hogy Svédország befogadta, és, maga előtt tolvaj a fiát, rámutat, íme, ő a másik Károly Gusztáv, aki szintén svéd, mert Uppsalában született. De mivel erre a vizitre kevés esély mutatkozott, egy idő után azt vette a fejébe, hogy akkor válik belőle igazi svéd, ha Volvóval jár, ezért minden őréjét a reménybeli Volvóra tette félre. Károly tizenhat éves volt, amikor egy vele egyidős, fekete, bogárhátú Volvo gazdáik lettek. Igaz, addigra két ütemben egyre messzebb költöztek Stockholmtól és a királytól, előbb Gävlebe, majd ide, Norsjöbe, ahol az anyja mopedgyárban végzett mindenféle segédmunkát, akárcsak később a fia.

Erre elmeséltem, hogy a családból csak én voltam ott apámmal, amikor átvettük a legelső autónkat. Valami munkahelyi akció keretében jelentkezett ő is, persze, Zsigulira, de rábeszéltek, hogy érje be Zaporozsccel, mert azt pár hét alatt megkapja, és ráadásul jóval olcsóbb.

Álltunk a február végi latyakban a MERKUR udvarán, és egy barna köpenyes ember a sok, még félig-meddig hóval takart járgány között a telep egyik sarka felé mutatott.

Az lesz az, az a libafos színű.

Ekkor nem csak apám, hanem én is rögvést megértettem, hogy egy megmaradt, senkinek nem kellő autót sóztak ránk szenzációs vétel gyanánt. Mivel még nem voltam svéd, rettenetesen elkezdtem fájni, ami nem okozott örömet. Nem emlékszem, hogy bármikor is jobban dideregtem volna, mint akkor.

Károly a történeteim hallatán többnyire a fejét csóválja, és a kezét a be nem gyógyuló műtési hegére teszi.

Fáj?, kérdezem ösztönösen, de ő mindig azt feleli, Nem, csak beléhasított.

Azért néha belém hasít.

Ez a svédmagyar. Károly annyit ismételt, Mindig magyar akartam lenni. Utáltam a Volvónkat, mindig McEnreo-nak drukkoltam Borg ellen. Ha úgy tetszik, hálátlan dög vagyok *szülő* hazám iránt. Mert úgy véltem, szülőm hazája az, ami az enyém is.

Az íróasztalfiók mélyéről kerül elő az a bizonyos kopott, arany keretes fénykép. Ahogy az anyja kezét fog öfelségével. A háttérben Károly is ott szerénykedik.

A forradalom huszonötödik évfordulóján ketten képviselték a menekülteket a királyi palotában, mivel az anyja szült először új hazájában, vagyis Károly lett az első igazi svédországi magyar baba.

Odafelé úton nem engedte, hogy vezessek, annyira izgatott volt. Mintha élete csúcspontja következne el a királyi audenciával. De amikor hazaindultunk, hirtelen kérte, hogy vegyem át a kormányt, mert végtelenül fáradt. Két hét múlva tudtuk meg, hogy menthetetlen. Elátkoztam szegény királyt. Azt képzeltem, ha nincs ez az egész cécó, a kézfogás, valamint, hogy „derék svéd állampolgároknak” nevez minket a király, anya nem hal meg.

Csak annyit kérdezek, És a Volvo? Mi lett vele?

Károly megadóan sóhajt.

Mi lenne? Kint áll a fészerben. Az ember nem adja el az anyja kocsiját. Pedig ha rendesen megcsináltatnám, jó árat lehetne kapni érte.

Amikor leérkezem a szobámból, Károly a bal keze gyűrűsujjának körmét festegeti mélybordó lakkal. Épp csak rám pislant, és nagy műgonddal dolgozik tovább.

Nem kérdezek egy ideje, így akarok csöndes svédvé válni. Majd ő, a fecsegő magyar elmondja, ha akarja.

Károly előtt, az asztalon egy fából való, kubai szivarosdoboz áll. A legszívesebben kinyitnám, de egy svéd nem tesz ilyet, hát leülök és nézem Károly most még érthetetlen tevékenységét.

Felles, konstatálja, hogy figyelem. Hogy várok.

Visszahajol, és ha lehet, még lassabban húzogatja a kis ecsetet.

A körme, mondanám, csodás bordó színben pompázik.

De lehet ilyet mondani egy fáradó, vonalkás férfikörömre?

A boltban hosszú idő után találkozom össze Agatával. Fagyosan mér végig, mint valami rokont, akivel rég haragos viszonyt *ápol*. Aztán, amikor kitoljuk a kocsikat, és meglátja, hogy a fekete, bogárhátú Volvónál állok meg, odajön.

Nézze, Zsófia, kezdi. Joga van tudni. Illetve, tudnia kell. Nem parkolóba illő téma. Meghívom egy kávéra.

Azt mesélte, hogy épp csak visszatértek annak idején Stockholmból, és learatták a dicsőséget, ezt felettébb keserű malíciával mondta, hogy a király kezüket rázogatta, Éváról kiderült, hogy menthetetlen rákos.

Carl, vagyis Károly teljesen kikészült ettől. Többször hangoztatta a mopedgyárban és Folkes Hus kocsmájában, hogy nem fogja hagyni, hogy szenvedjen az anyja, és lassan, kínkeservesen müljön el ebből a világból. Szidta az orvosokat, amiért semmit sem képesek tenni. Egyszer sírt is, és egy rettenetesen szomorú, bizonyára magyar dalt bőgött bele a sokadik vodkás poharába.

Ettől megborzongtam. A képtől, ahogy Károly sír. Mindig azt gondoltam, milyen jó lenne itt, borzongani a hidegben, mosollyal a számon dideregni, mert ez finom.

Nem az.

Recsegve ropog a hó a csizmám alatt, szembe fúj a jeges szél. Tökéletes. De amikor valaha erre vágyakoztam, csak erre gondoltam. Nem volt körötte semmi egyéb. Emberek, életek, meghalások. Csak én és a vágyott svéd hideg.

A Volvo köhögve, nyikorogva ugyan, de megy. Károly ígéri, hogy szól egy régi munkatársának, egy bizonyos Jakabnak, aki szerinte szívesen és olcsón rendbe rakja a járgányt.

Még négy lakkos üvegcsém van, aztán vége, mondja Károly.

Leülök hozzá, mire kinyitja a szivarosdobozt, és tényleg, négy körömlakk bújjik benne.

Nem tudok róla, hogy anyámnak bárki is tette volna a szépet, de ez esetben csak arra tudok gondolni, hogy ezt a dobozt csak férfitől kaphatta. Valaha nagy divat volt Svédországban szivarozni.

Egyenként kiviszem a lakkokat. A Dior 257-es halvány rózsaszín. Az Astor 14-es élénkpiros. Aztán a másik kettő Mavala, valami helyi márka lehet. Egy gyöngyházfényű és az a mélybordó, amit Károly kent a gyűrűsujja körmére.

Amikor anyám már nem volt, egyszer csak azt álmodtam, hogy itt ülünk, ennél az asztalnál, majdnem ugyanígy, mint mi most. És anyám, miután végzett a körmeivel, magához húzta a bal kezemet, és bepingálta a negyedik ujjamat. Amikor kész lett, felkacagott, úgy, ahogy nagyon rég, tán még gyerekkoromban hallottam. Reggel kinyitottam a dobozát, és összesen negyvenhét körömlakkot találtam benne. Tudom, hogy teljesen irracionális, de azt éreztem, ez a kapocs. És akkor, először, befestettem a körömöt, ahogy tőle láttam. Csak azt az egyet, vékonyan, hogy sokáig tartson a lakk. Mostanra ennyi maradt. A kórházban és a szociális házban nem tudtam csinálni, de itt megint lehet. Hála neked, mondja Károly, és az utolsó mondatra ugyanolyan vékony és reszelős lett a hangja, mint legelső találkozásunkkor.

Lassan, egyenként visszarakom az üvegcséket a szivarosdobozba.

Szoktad festeni a körmöd?, kérdezi Károly, amikor rákattintom a fedelét.

Nem, soha, felelem, és a fejem is rázom hozzá, mintha le akarnék tagadni valamit.

Letagadtam, hogy tizenkét éves koromban híg vízfestékekkel kékre és sárgára pingáltam idétlenül levagdosott kamaszkörmeimet. Jézusom, a svéd rém!, mímelt nagy ijedelmet apám, amikor megjelentem kidekorálva. Elkapta az egyik kezemet, és mint valami ékszerész egy nagy becsű násfát, szemlélni kezdte. Belekékülök a rettegésbe és belesárgulok az irigységbe, Zsófikám, mondta, majd egy puszit nyomott a tenyerembe, és ellökte a kezem, mint egy megunt kisállatot.

Ami az ezt követő időket illeti, igazat szóltam. Nem, *azóta* soha nem festettem be a körömöt.

Agata a kávé mellé süteményt is rendel, mintha előre ezzel akarná megédesíteni mindazt, amit előadni szándékozik. Aztán, mint akin egy gombot nyomtak meg, elkezdni mondani.

Egy hónappal azután, hogy Károly anyjáról kiderült, hogy rákos, és, ahogy elterjedt, még a koponyacsontjában is áttét van, Carl azzal kürtölte tele Norsjöt, hogy az anyja eltűnt. Ami tényleg így volt. Se a mopedgyárban nem jelentkezett, ahol a táppénzes papírt kellett volna intézze, se a rendelőben. Doktor Peterson, isten nyugtassa, csak a városi kórházból átküldött szomorú leletet látta, Carl anyját egyszer sem. Telefonált párszor, sőt, ki is ment az Eriksgatan 4-be, de senkit nem tu-

dott elérni. Carlnek többen is javasolták, hogy jelentse az esetet. Ilyenkor csak maga elé meredt, és azt motyogta, Majd csak hazajön.

Nem jött, így végül az akkori körzeti megbízott, Pär Johansson maga kereste meg a mopedgyárban, igaz-e, hogy eltűnt az anyja. Erre Károly végre hajlandó volt munka után bemenni az őrre, és hivatalosan bejelenteni az anyja eltűntét.

Csakhogy, és itt vesz egy nagy levegőt Agata, ekkor már széltében-hosszában terjedt, hogy ez a nem túl közkedvelt magyar, hiába, hogy Carl Barssonnak írja a nevét, megölte az anyját. Tán kegyelemből, hogy megkímélje a rá váró szenvedéstől. Még az is lehet, ketten, egymással megegyezve, de a ráknál gyorsabb halálba vezette Évát. Lars Nilsson, a fatelep tulajdonosa látta a fekete Volvót, amint elhajtottak a fűrésztelep mellett észak felé. Bár sötét volt már, a telep főkapujának reflektorai megvilágították a kocsit. Nem ismerte fel a benne ülőket, de ugyanolyan fekete Volvo volt, mint Barssonéké, és ki más ült volna benne, mint Carl és Eva.

Így mondta, noha Lars Nilsson az őrre nem ment el, csak a kocsmában bizonygatta vállvonogatva, hogy látta őket.

Az adatok szerint, amit Carl Barsson végül bediktált a rendőrségen, másnap tűnt el az anyja. Pär Johansson is hallott a fatelepes Nilsson állításáról. Meg is kérdezte Carl Barssont, hogy hol járt az anyja eltűnését megelőző este, autózott-e este hat tájban észak felé, de Carl határozott nemmel felelt. Márpedig akkoriban még sok ilyen típusú Volvo szaladgált, nehéz lehetett volna csupán ez alapján bármit is bizonyítani.

De, emelgeti megint a szemöldökét Agata, és szemöldöke ijesztő módon fut fel a hajáig, igazából mindenki el tudta képzelni Carlról, hogy, mondjuk így, jobb létre szenderítette az anyját.

Norsjöben ezelőtt 1917-ben történt egy gyilkosság, azt is egy orosz követte el, aki forradalom elől menekült, kirabolta és agyonütötte a patikusunkat. Azért mondom így, mert a nagyanyám húga volt nála segéd, és sokszor elmesélte az esetet kislánykoromban.

Még egy kávét?, kérdezi Agata. Vagy valami szíverősítőt?

Vezetek, feleltem.

Persze, persze, bólint. A fekete Volvo újra száguld.

Ezerkilencszázhetvenkettőben apám Münchenből hozott egy *Auf deutsch bitte!* című nyelvkönyvet, mert meg volt róla győződve, hogy egy nyugat-németből hatékonyabban lehet tanulni, mint a magyar kiadásúból. Akadt benne egy példabeszéd értékű olvasmány, a címe szerint *Der schwarze BMW*. Arról szólt, hogy a kedves, épp tavaszi kirándulásra tartó Schneider családot egyszer csak egy nagyon veszélyes manőverrel megelőzi egy fekete BMW. Herr Schneider, a családfeje rögvést megjegyezte, hogy tessék, milyen felelőtlen sofőrök vannak, száguldoznak az országúton, nem lesz ennek jó vége. És bizony így is történt. Mert néhány sorral lejjebb az olvasmányban meg kellett álljanak, mivel baleset történt. A derék Schneider család kiszállt, odasétáltak az út széléhez, amin túl, mint kiderült, mély szakadék tátongott, és meglátták a balesetet szenvedett járművet. Der schwarze BMW!, kiáltottak fel valamennyien szörnyülködve.

Valamiért ez a sosem hallott sikoly cseng a fülemben napok óta.

Der schwarze Volvo!

Den svarta Volvo!, állna a svéd nyelvkönyvben.

Csak az nem világos, hogy ha nem is száguld, csak döcögve halad ez a fekete Volvo, hányan ülnek benne. Mit látnak a helybéliek, amint Norsjö utcáin ide-oda kanyarodik.

Elhatározom, leülök Károllyal szemközt, mint amikor a körmét festegette. Nem szólok, mert már tényleg jó svéd vagyok.

Egyszer csak meg fogja érezni, hogy el kell mondja, mi történt az anyjával. Hogyan tűnt el. Tudhatja, hogy senkinek nem árulom el.

Leülök Károllyal szemben.

Rám néz, a szemében fájdalom. Látszik, hogy nehezen uralkodik magán.

A szivarosdoboz ott hever még az asztalon. Rápillantok a gyűrűsujjára. Eléggé megkopott rajta a lakk, akár újra is kenhetné, ha azt szeretné, szép legyen.

Magam elé húzom a dobozt, és bár tudom, nincs benne sem kék, sem sárga festék, belelesek. Valamiért belém bújt a kisördög, mert érzem valahol belül a zsigereimben, hogy kipingálnám a körmöm kékre és sárgára. Ugyanakkor gyorsan megfogadom magamban, hogy csak azért sem veszek. Ha lenne, az más lenne. De nincs.

Károly felől sóhajtás jön, és valami egészen vékony, már-már síró hang.

Felfakadt a sebem, Zsófia.

Döbbenet meredek rá.

Tudom, mit jelent. Rohadok belülről. Soha nem fog begyógyulni.

Felpattanok, és hozom a telefont, hogy hívjam a Szociális Házat. Az ügyeletes Marta hangját már megismerem, ő is folyékonyan beszél angolul.

Azt kérdi, be tudom-e vinni, vagy küldje a mentőt.

Biztosítom, hogy megoldjuk, bemegyünk a kocsinkkal. Mármint Károly anyjának autójával.

Amennyire lehet, sietek vele a karácsonyi díszbe öltöztetett utcákon.

Károly nem is hozzám, csak maga elé motyog.

Mért velem történik ez? Úgy látszik, megérdemlem. Valamiért bűnhődnöm kell. Szenvedni. De nem szenvedtem már eleget, bassza meg? Na ja. Valószínűleg, nem én döntöttem el, mi az elég...

Gurul a fekete Volvo. Ha valaki látja, akár messziről is észlelheti, hogy egy ósdi, bogárhátú Volvo halad a kihalt, havas utcákon, olyan, amilyenből már alig-alig akad a forgalomban.

És ketten ülnek benne.

Itt a szenteste, és én nem mentem át az Egon fogadója Agatáékhoz, holott hívtak. Károlyt tegnap mentővel átvitték a Szociális Házból – ahogy emlegetik – a nagy kórházba, Skellefteåba. Szinte biztos, hogy vérmérgezése van, illetve valamiféle izomrothadása. Ami rémesen hangzik, és lehet, nem is ez a precíz kifejezés.

Kinézek az ablakon, mint kiskoromban, hogy vajon másutt megjött-e már az angyal, égnék-e már a fények. Így kukucskálva hullámokban borzongok, ahogy

valaha elképzelttem. Ugyanis Svédországban lehet borzongani és fázni, mert az jó. Csak azt nem gondoltam volna soha, hogy nem csupán a hó, a hideg hozza rám a borzongást, hanem annyi minden egyéb.

Még a karácsony is.

Aztán, mint aki mégis elindul látogatóba, ahogy ilyenkor szokás, egyszer csak, szinte automatikusan, egy szál kardigánban átsietek a garázsba. Lámpát sem gyújtok, elég az a pici fény, ami az autóban gyullad fel, amikor kinyitom az ajtót. Gyorsan bekucorodom a kormány mögé. A következő mozdulattal bekapcsolom a rádiót. Orgonaszó és ének hangzik fel, nyilván misét közvetítenek.

Kissé szorosabbra húzom magamon a kardigánt, de különben nagyon finom itt. Hiszen minden ízemben didergek.

